

Ernst Blochs utopische filosofie, oefenen deze politieke theologieën, geïnspireerd door bijbels-eschatologische perspectieven, kritiek uit op de voorafgaande theologieën en de bestaande kerkinstututen alsmede op de maatschappelijke verhoudingen waarbinnen deze zijn ontstaan en opereren. Verschillend in radicaliteit en in optimisme over hun realiseringsmogelijkheden dienen alle politieke theologieën zich expliciet aan als *politiek* en wel om de volgende redenen.

Zij beogen een chronische reflectie op de weliswaar soms ontkende maar steeds aanwezige politieke vooronderstellingen en sociale gesitueerdheid van iedere theologiebeoefening (in beginsel de eigen inclus!) en van iedere kerkelijke samenlevingsvorm. Een politieke theologie pretendeert precies het tegenovergestelde te zijn van haar naamgenoot 'oude stijl'. In plaats van een bepaalde politieke structuur — hetzij een bestaande, hetzij een vroegere, hetzij een nieuw ontworpen — te sanctioneren, wil zij haar onder kritiek stellen. In plaats van politieke theorieën theologisch te verideologiseren wil zij deze relativiseren en ze in hun voor de praktijk van het christelijk leven nadelige gevolgen analyseren. In plaats van het opstellen van algemeen geldende, deductief verkregen politiek-ethische richtlijnen of het eigentijds uitwerken van zogenaamde onveranderlijke beginselen wil zij in een voortdurende, dialectische confrontatie tussen theorie en praktijk (praxis) het maatschappelijk handelen van christenen en hun kerken concreet begeleiden; tegenover de bewust of onbewust optredende gevolgen van repressieve aard wil zij de intentioneel bevrijdende mogelijkheden helpen opsporen. Men kan het ook als volgt formuleren: een politieke theologie wil niet alleen anders maar ook meer zijn dan dát typisch traditionele onderdeel van een theologie oude stijl dat zich bezig houdt met het *politicum*. Ondanks, ja juist door haar onontkoombaar politieke dimensie pretendeert zij namelijk tevens een hermeneutische functie te vervullen ten aanzien van iedere theologiebeoefening in het verleden, het heden en de toekomst.

Zowel de aard van *DNK* als mijn eigen incompetentie verbieden het om de enerzijds stimulerende en perfectief verruimende, anderzijds modieuze en eenzijdige aspecten van een politieke theologie nader uit te werken. Lijkt haar omstrede actualiteit in theologische vakkringen al weer over het hoogtepunt heen te zijn, niet te ontkennen valt dat zij reeds van invloed is geweest op de theologiebeoefe-